

Energetická kríza 2021

Nedávne zvýšenie cien zemného plynu ovplyvnilo európskych používateľov a spoločnosti. Cena je teraz šesťkrát vyššia ako kedysi a očakáva sa, že ešte porastie.

Ľudia v celej Európe v súčasnej dobe zažívajú prudký nárast cien v účtoch za energiu a úrady sa ťažko snažia pomôcť. Navyše, celý svet bude zasiahnutý európskou krízou. Túto zimu pocíti jeho vplyv veľké množstvo ľudí na celom svete. Predpovedá problémy pre zvyšok sveta, pretože úrady varujú pred výpadkami a priemyselnými závodmi, ktoré budú nútené ukončiť prevádzku kvôli celosvetovému nedostatku energie.

Analýza situácie

6. októbra 2021 ceny plynu v Európe prudko vzrástli na nový historický rekord – 1 900 dolárov za tisíc metrov kubických. Cena plynu sa dnes drží na približnej úrovni 1 200 dolárov za tisíc metrov kubických.

V posledných mesiacoch vyrobila EÚ a Spojené kráľovstvo viac elektriny z obnoviteľných zdrojov ako z fosílnych palív. Spojené kráľovstvo má súčasne tendenciu spoliehať sa na plyn zhruba na 40% svojej výroby energie a Európa tiež naďalej intenzívne investuje do plynu. V súčasnosti má EÚ viac ako 100 miliárd dolárov na projekty, ktorých súčasťou je využitie zemného plynu.

Hrozí, že sa kríza rozšíri do ďalších krajín a naruší oživenie svetovej ekonomiky po dôsledkoch pandémie. Vlády celého sveta sa pokúšajú zmierniť vplyv energetickej krízy na spotrebiteľov, ale uznávajú, že je nepravdepodobné, že by sa dokázali vyhnúť zvýšeniu platieb. Táto situácia tiež výrazne komplikuje prípravu svetových lídrov na konferenciu OSN o zmene klímy v novembri 2021.

Ceny uhlia a plynu zatiaľ dosahujú dlhodobé rekordy, čo okamžite ovplyvňuje životy bežných spotrebiteľov na celom svete. Napríklad v Španielsku spotrebiteľské účty v posledných mesiacoch výrazne vzrástli, ceny elektriny medziročne vzrástli o 35 % a len v auguste takmer o 8 %, keďže ceny elektriny v krajine sú úzko prepojené s trhom s plynom.

V zákulisí

Odborníci sú znepokojení otázkou dodávok plynu z Moskvy. Existuje zásadná otázka, či Moskva zámerne zdržala dodávky plynu do európskych krajín.

Skupina europoslancov z Poľska a ďalších krajín požaduje formálne vyšetrenie podielu moskovského Gazpromu na raste cien plynu. Majú podozrenie, že Moskva zámerne obmedzila dodávky plynu, aby zvýšila ceny. Spolu s nimi je mnoho ďalších odborníkov a politikov presvedčených, že Moskva používa plyn na to, aby získala vplyv na Ukrajinu a ďalšie európske krajiny.

Podľa analytikov medzi ďalšie príčiny krízy patrí pandémia COVID-19, poveternostné podmienky a nevyrovnaný trh s energiou.

Nemecko sa napríklad rozhodlo zatvoriť všetky jadrové elektrárne, ktoré vyrábali zhruba 30% elektriny. Jadrové elektrárne tu začali intenzívne nahrádzať veterné a slnečné elektrárne. V dôsledku nedostatku vetra v prvom polroku však veterné elektrárne vyrobili o 20 % menej energie ako pred rokom. Na kompenzáciu nákladov preto museli použiť uhoľné alebo plynové tepelné elektrárne.

S prihliadnutím na vyhlásenia nemeckej vlády o opustení uhlia a využívaní plynu ako prechodného paliva sa Katar, najväčší svetový producent skvapalneného zemného plynu, presunul do Číny a na ďalšie trhy s perspektívou rastu. Pre Európu majú teraz plyn len za veľmi vysokú cenu.

Rýchlo rastú aj ceny uhlia. V Číne sa tento rok jeho produkcia takmer nezvýšila, ale spotreba elektriny sa zvýšila o 14%. Preto je Čína pripravená nakupovať uhlie od kohokoľvek z celého sveta za akúkoľvek cenu.

Ceny ropy vyskočili aj v dôsledku bezveterného leta a európskych ťažkostí pri získavaní moskovského plynu. Tieto zvýšenia cien budú čoskoro pocítené v Austrálii, ktorá dováža 80 percent svojho benzínu, leteckého paliva a nafty.

Podľa analytikov môžu ceny plynu a ropy začať klesať od polovice roku 2022, ak Európa vyrieši svoje problémy s dodávkami plynu z Moskvy.

Táto situácia s cenami energií povzbudzuje Európu a svet k hľadaniu efektívnych riešení tohto problému. Odborníci zdôrazňujú potrebu zlepšiť a rozšíriť infraštruktúru obnoviteľných zdrojov energie a diverzifikovať obnoviteľné zdroje. Podľa predsedníčky EK Ursuly von der Leyenovej má Európska komisia v úmysle zvýšiť investície do zelenej energie „v reakcii na energetickú krízu v Európe“.

Predpoveď pre Ukrajinu

Dodávky zemného plynu na Ukrajinu z EÚ v januári až septembri 2021 klesli o 6,2-krát v porovnaní s rokom 2020. Pozastavenie tranzitu do Maďarska cez Ukrajinu od začiatku októbra si vynucuje preorientovanie sa na iné destinácie, napríklad na dovoz zo Slovenska alebo z Poľska.

V tomto kontexte cena plynu na akciovom trhu na Ukrajine pre väčšinu priemyselných podnikov rýchlo a stabilne rastie. Ukrajinské spoločnosti budú nakupovať plyn za trhové ceny. Najviac bude trpieť chemický priemysel, pretože plyn je nielen energetickým zdrojom, ale aj surovinou na výrobu ich produktov. K otázke drahého plynu treba prirátavať neustály rast cien ropy a ropných produktov. To bude stimulovať rast cien potravín, čo následne ovplyvní celú ekonomiku.

Source URL: <https://patriot-nrg.com/sk/content/energeticka-kriza-2021>